

EDITORIAL

El director d'escena....

L'aparició de la figura del director d'escena, és relativament recent en la pràctica teatral, però això no priva de que hagi sofert, al transcórrer dels anys, diverses transformacions pel que respecte al seu paper, en els processos de producció i creació escènica.

Aquestes diverses transformacions han anat determinant un perfil del director teatral, cada cop més ampli, i no tant sols restringit a la direcció escènica. El paper d'aglutinant de projectes, la direcció i programació d'espais teatrals, son entre d'altres aspectes, àmbits d'intervenció en els que s'ha anat situant la figura del director.

Per intentar determinar d'una manera simple, i sense cap ànim d'establir grans teories al respecte, quines característiques podrien distingir el perfil professional d'un director escènic, ens acollirem al criteri de Curtis Canfield quan observa el doble paper, d'artesà per una banda, en tot allò que es refereix a les tècniques i mètodes de treball, i d'una altra d'aglutinant, per fusionar els talents de moltes persones en un sol acte de creació comú a fi de que el resultat final esdevingui una obra d'art.

Aquest recorregut de lo artesà a l'acte creatiu es porta a terme de la ma d'un equip – autor, actors, escenògrafs etc.- amb criteris, voluntats i temperaments propis, que aportaran la seva empremta personal a la proposta final de la producció. Estem davant d' un tret fonamental que cal no oblidar, doncs si som justos amb la perspectiva de la realitat, haurem de reconèixer, que no es te noticia de grans èxits sense bons actors, autors o escenògrafs i en canvi si han assolit gran acceptació produccions sense una veritable direcció. Això no vol, dir de cap manera que la figura del director no sigui important, però si que cal situar-la en la dimensió que resulti més útil, dins aquest procés absolutament col·lectiu que acaba sent una proposta escènica.

Determinar els objectius, marcar les pautes, proposar els itineraris i imprimir els trets ètics i estètics que hauran de perfilar la producció, son elements irrenunciabls a la responsabilitat del director.

Aquesta responsabilitat l' exercirà de manera individual i per tant la feina que caldrà fer per resultar útil al conjunt, serà de caràcter personal des de la individualitat i la independència més absolutes. Convindrem doncs que l'acte creatiu del director es de caràcter individual, però necessàriament transferible, a fi de transformar-se en la peça que condueixi a l'engranatge general i li permeti apropiarse a les sensibilitats dels seus receptors.

Observem però, que d'aquestes característiques es desprenen unes conseqüències que donen un perfil professional altament individualista, i estretament alineat amb els processos de creació de caràcter singular, com la pintura la literatura o la música.

Resulta difícil imaginar la compatibilitat d'una activitat que no pot renunciar al seu origen individual i que ha de combinar-se amb d'altres activitats que li son complementaries i imprescindibles a la vegada , que provenen també de processos individuals i íntims conduïts per diverses sensibilitats. Es clar que el més freqüent és caure en la temptació de refugiar-se en la dinàmica dels processos individuals,

pretenent que les demés dinàmiques s'acoblin a la pròpia sense mes interrelació que la dependència unilateral, dels demés cap a un mateix.

Aquesta circumstància professional, no pot evitar transferir un cert individualisme, en les actituds de relació més enllà dels escenaris i en la projecció també professional, tant comprensiu com innecessari, ja que en moltes ocasions la resposta col·lectiva és la resposta més contundent i sinó com a mínim la més plural i enriquidora.

De solucions mai ni ha una de sola, i la que es posa en pràctica tampoc mai es la millor per tothom, però el que si es cert, es que per qualsevol camí que es vulgui emprendre per donar resposta a aquesta circumstància caldrà recórrer-lo guiats per dues premisses principals, d'una banda s'ha de reivindicar la singularitat pròpia al temps que som capaços de respectar la dels demés, i d'una altra, hem de ser capaços d'admetre les dependències, de nosaltres cap als demés i dels demés cap a nosaltres. Entès doncs que cada un som un ser amb el dret absolut a la nostra individualitat i que compartim amb la resta del mon les nostres mancances, entendrem la relació de singularitat i dependència que no per contradictòria deixa de ser complementaria.

Arribats a aquest punt, t'adones de que el teatre contemplat com opció professional, transita per espais on les fronteres entre la vida i la feina son tan tènues, que tot s'impregna de tot, de lo bo i de lo no tant bo, i es potser per això que es reivindica la singularitat, des de espais que reclamen majors dosi de col·lectivitat, i sense recordar que potser si que no es tant dolent admetre alguna dependència.